SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Marszałek Senatu
BPS.DPS.030.8.2021

Druk nr 1459
Warszawa, 6 sierpnia 2021 r.

Szanowna Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

mam zaszczyt przekazać Pani Marszałek podjęte przez Senat - zgodnie z art. 121 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej - na 28. posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2021 r. uchwały:

- w sprawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych ze specjalnym przeznaczeniem gruntów leśnych,
- w sprawie ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych,
- **w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce**,
- w sprawie ustawy o utworzeniu Akademii Zamojskiej.

Z poważaniem
(-) Tomasz Grodzki

UCHWAŁA

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 6 sierpnia 2021 r.

w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 23 lipca 2021 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, odrzuca tę ustawę.

MARSZAŁEK SENATU

TOMASZ GRODZKI

U Z A S A D N I E N I E

Na posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2021 r. Senat rozpatrzył ustawę o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i podjął uchwałę o jej odrzuceniu.

W ocenie Senatu ustawa obniża prestiż szkolnictwa wyższego. Ustawodawca powinien dążyć do podwyższania standardów kształcenia, a nie ich obniżania. Na gruncie obowiązujących przepisów nie ma przeszkód, aby uczelnia zawodowa uzyskała status uczelni akademickiej pod warunkiem spełnienia warunków ustawowych. Rzeczownikiem „akademia" w swojej nazwie powinny posługiwać się wyłącznie uczelnie spełniające wymogi określone w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przyjęte w ustawie rozwiązania określają zbyt niskie wymagania w zakresie używania tego rzeczownika. Wprawdzie status szkoły, która byłaby akademią nauk stosowanych, nie zmieniłby się, niemniej w powszechnym odczuciu szkoły te byłyby postrzegane jako uczelnie akademickie. *De facto* zaburzyłoby to przyjęty przez ustawodawcę podział uczelni na akademickie i zawodowe.

Trudno zrozumieć zaproponowane w ustawie podwójne standardy w zakresie posługiwania się nazwą „akademia". Co więcej zgodnie z dodawanym do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce art. 16 ust. 5, w przypadku zaprzestania spełniania przez uczelnię używającą w swojej nazwie wyrazów „akademia nauk stosowanych" warunków ustawowych, uczelnia będzie mogła nadal posługiwać się tą nazwą. Oznacza to, że akademią z nazwy będzie mogła być również uczelnia niespełniająca minimalnych standardów przewidzianych przez ustawodawcę.

W trakcie prac nad ustawą w Senacie analizowano również samą koncepcję użycia w nazwie uczelni po wyrazie „akademia" określenia „nauk stosowanych". Wskazywano, że jeżeli zmiana nazwy ma zrealizować cel założony przez projektodawców, to jest wyróżnić spośród innych uczelni zawodowych te uczelnie, które spełniają określone w ustawie warunki, jako uczelnie o ugruntowanej pozycji i wykazujące dbałość o zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia na prowadzonych studiach, **jednocześnie podkreślając charakter prowadzonego przez nie kształcenia i wskazując na profil działalności tych uczelni**, to użycie sformułowania „nauki stosowane" nie jest dostatecznie precyzyjne i nie indywidualizuje dostatecznie profilu kształcenia na uczelni. Zdecydowanie lepszym

pomysłem byłaby koncepcja uczelni z nazwą przymiotnikową albo rzeczownikową, np. akademia sportu, akademia pielęgniarska, czy akademia fizjoterapii.

Decydując się na zmianę ustawy należy wziąć pod uwagę, że weszłaby ona w życie w trakcie trwającej ewaluacji, a skoro jednym z warunków używania w nazwie wyrazów „akademia nauk stosowanych" jest to, że żaden kierunek studiów prowadzonych przez uczelnię nie był oceniony negatywnie w wyniku przeprowadzonej przez Polską Komisję Akredytacyjną oceny jakości kształcenia, należałoby wstrzymać się ze zmianami do czasu zakończenia bieżącej ewaluacji. Nie można bowiem wykluczyć, że w grupie uczelni, które mogłyby być beneficjentami rozwiązania, znajdą się również takie, które po ewaluacji wskazanego warunku nie będą spełniały.

Zwraca się także uwagę, że nazwa uczelni jest marką, pod którą uczelnia wypracowuje swoją renomę. Dobra uczelnia „broni się" sama, nie trzeba podnosić jej statusu faktycznego (zwiększenia konkurencyjności i rozpoznawalności) poprzez zmianę jej nazwy. Nie ma pewności, ile uczelni, które dziś funkcjonują, byłoby zainteresowanych skorzystaniem z dobrodziejstwa nowych rozwiązań.

Trzeba pamiętać, że z warunkami określonymi w dodawanym do ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce art. 16 ust. 1a wiąże się drugi z celów ustawy, a mianowicie umożliwienie uczelniom spełniającym te warunki prowadzenia studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela bez konieczności zawarcia porozumienia o współpracy przy prowadzeniu studiów z uczelnią posiadającą osiągnięcia w działalności naukowej w dyscyplinie, do której jest przyporządkowany kierunek tych studiów. Zdaniem Senatu przyjęte rozwiązanie obniży standard kształcenia nauczycieli, co stoi w opozycji do potrzeb systemu oświaty i wyzwań, przed którymi on stoi.

Senat zauważa, że opinie środowiska akademickiego w zakresie proponowanych zmian są zróżnicowane. Część środowiska stoi w zdecydowanej opozycji w stosunku do uchwalonych rozwiązań.

Senat z otwartością odnosi się do wszelkich zmian w systemie szkolnictwa wyższego, których następstwem będzie podniesienie jakości nauczania i badań naukowych, zwiększenie możliwości rozwoju uczelni i podniesienie poziomu konkurencyjności uczelni i ich absolwentów na rynku krajowym i międzynarodowym. W związku z tym, Senat oczekuje na ustawę, która będzie uwzględniała potrzeby i głos środowiska akademickiego w całości i która będzie realizowała wskazane cele.